

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1*
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND TEACHERS' COMPETENCIES IN ACTIVE LEARNING
PHICHIT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ปิ่นมนัส ไบนิล¹ และ ทศนะ ศรีปัตตา²

Pinmanus Bainin¹ and Tussana Siputta²

¹⁻² มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹⁻² Naresuan University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: Pinmanusb66@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 2) ศึกษาการเป็นสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขนาดเล็กอำเภอเมืองพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 214 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 87 คน จาก 87 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง และครูผู้สอน จำนวน 127 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน จำนวน 87 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$)
2. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$)

* Received 12 February 2025; Revised 16 February 2025; Accepted 20 February 2025

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.790^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were as follows 1) To examine the creative leadership of school administrators of Phichit Primary Educational Service Area Office 1 2) To investigate the proactive learning management competencies of teachers under the same jurisdiction and 3) To analyze the relationship between the creative leadership of school administrators and the proactive learning management competencies of teachers. The sample consisted of school administrators and teachers from small schools in Mueang Phichit District, under Phichit Primary Educational Service Area Office 1, during the 2567 academic year, totaling 214 participants. This included 87 school administrators from 87 schools, selected through purposive sampling, and 127 teachers. The sample size was determined based on Krejcie and Morgan's table and the teachers were selected using stratified random sampling based on the proportion of teachers in each of the 87 schools. The research instrument was a 5-level estimation scale. Data analysis involves calculating the mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research results found that:

1. The overall level of creative leadership among school administrators was found to be at the highest level with a mean of ($\bar{x} = 4.64$)

2. The overall level of proactive learning management competencies among teachers was also at the highest level with a mean of ($\bar{x} = 4.71$)

3. A high positive correlation was observed between the creative leadership of school administrators and the proactive learning management competencies of teachers ($r = 0.790^{**}$) with statistical significance at the 0.01 level.

Keyword: The Creative Leadership, Teachers' Competencies in Active Learning, School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยการส่งเสริมความรู้ ความคิด ทักษะเจตคติให้รู้จักตนเอง รู้จักชีวิต และเข้าใจสังคม มีความสามารถในการปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เสมือนเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ดังนั้นการศึกษาของประเทศชาติจะประสบผลสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ไว้ 5 นโยบาย โดยนโยบายที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา เน้นให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาให้กับผู้เรียนโดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในรูปแบบ Active Learning และนโยบายที่ 5 คือ การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาขีดความสามารถของครูและบุคลากรให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2567) เพื่อนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้นบุคลากรจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่สัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพหรือเป็นไปตามเกณฑ์สมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา (Teachers and Personnel's Competency) อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้พัฒนาสมรรถนะเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลัก (Core Competency) และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบัน ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เป็นการสอนที่สร้างสรรค์และสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง กระบวนการจัดการศึกษาต้องเป็นไปในลักษณะเชิงรุกหรือ Active Learning (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และนักรบ หมี่แสน, 2561)

การจัดการเรียนการสอนของครูที่ไม่ได้รับการกระตุ้นจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ส่งผลให้ขาดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่ดี ครูขาดความตระหนักในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ไม่สามารถให้บริการที่ดีต่อผู้รับบริการ ขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้การพัฒนาตนเอง บุคคลในองค์กรต่างคนต่างทำงานอย่างโดดเดี่ยว ขาดความตระหนักในจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (ฉัตรชัย หวังมีจมี และองอาจ นัยพัฒน์, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องกระตุ้นโดยใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้เกิดสัมฤทธิ์ผล บุคลากรต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองตามมาตรฐานของสมรรถนะที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับงาน ให้มีความสอดคล้อง

เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของงาน นับเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บังคับบัญชาในการกระตุ้นและพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเชี่ยวชาญและความก้าวหน้าในวิชาชีพของตนเอง (ไพโรบูรณ์ จาริต, 2553) สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557) ที่ประมวลคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสติปัญญาที่เอื้อต่อการจัดการบริหารสถานศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งหนึ่งในคุณลักษณะสำคัญ คือ การเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกของผู้นำที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากรในด้านความสามารถในการสร้างสรรค์และกระตุ้นให้เกิดความสร้างสรรค์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประจำปีงบประมาณ 2565-2566 ให้ความสำคัญของกระบวนการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยกระบวนการที่หลากหลาย ทว่าปีการศึกษา 2565 ที่ผ่านมา ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม คะแนนเฉลี่ย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2565 ลดลงจากการศึกษา 2564 ร้อยละ 1.31 เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 กับระดับต้นสังกัด (สพฐ.) พบว่า ภาพรวม 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่าระดับต้นสังกัด (สพฐ.) ร้อยละ 1.70 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1, 2566) ประกอบกับผลจากการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอก ภายใน (SWOT) โดยหลักการ STEP ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปรากฏว่า ด้านบุคลากร จุดอ่อน (Weaknesses) คือ การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนยังขาดความเข้าใจในเชิงลึก ไม่ได้ตามมาตรฐาน เนื่องจากบุคลากรบางส่วนไม่เข้าใจทิศทางของแผนงานขององค์กรการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรดำเนินการได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากมีงานประจำมาก เกิดความซ้ำซ้อน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1, 2566)

จากปัญหาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2. เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 87 คน ครู จำนวน 389 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 476 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอเมืองพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 214 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 87 คน จาก 87 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครูผู้สอน จำนวน 127 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซีและมอร์แกน (อ้างถึงในสฤพร เขาวนชัย, 2561, หน้า 62) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน จำนวน 87 โรงเรียน

2. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับนี้ไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และได้เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เท่ากับ 0.853 และความเชื่อมั่นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เท่ากับ 0.843

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนซึ่งวิธีการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยยื่นขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถามในรูปแบบลิงก์ Google Form ซึ่งมีการระบุวันรับแบบสอบถามคืน ทั้งหมดจำนวน 214 ชุด ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

3.3 ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งลิงก์ Google Form ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 214 ชุด ได้รับการตอบข้อคำถามสมบูรณ์จำนวน 214 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่และร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 และค่าเฉลี่ยสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออก อยู่ในระดับ มากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออก อยู่ในระดับ มาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออก อยู่ในระดับ ปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออก อยู่ในระดับ น้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออก อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้วยการใช้วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์แปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.91 – 1.00	แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.71 – 0.90	แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันระดับสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.31 – 0.70	แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.01 – 0.30	แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.00	แสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัย โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษาและครู (n = 214)		ระดับ พฤติกรรม	อันดับ
			S.D.		
1	ด้านวิสัยทัศน์	4.66	0.46	มากที่สุด	2
2	ด้านความยืดหยุ่น	4.59	0.51	มากที่สุด	5
3	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	4.61	0.48	มากที่สุด	4
4	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.68	0.46	มากที่สุด	1
5	ด้านการมีจินตนาการ	4.64	0.51	มากที่สุด	3
	รวม	4.64	0.44	มากที่สุด	-

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$) รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความยืดหยุ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$)

2. ผลการศึกษาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม

ที่	สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู (n = 214)		ระดับ พฤติกรรม	อันดับ
		\bar{x}	S.D.		
1	ด้านการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก	4.70	0.44	มากที่สุด	3
2	ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.71	0.43	มากที่สุด	2
3	ด้านการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.70	0.42	มากที่สุด	4
4	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.75	0.40	มากที่สุด	1
	รวม	4.71	0.38	มากที่สุด	-

จากตาราง 2 พบว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$)

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตาราง 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Y)				
	ด้านการออกแบบการเรียนรู้ เชิงรุก (Y ₁)	ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y ₂)	ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ การเรียนรู้ (Y ₃)	ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ (Y ₄)	สมรรถนะด้านการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก (Y _{รวม})
ด้านวิสัยทัศน์ (X ₁)	0.705**	0.672**	0.634**	0.629**	0.717**
ด้านความยืดหยุ่น (X ₂)	0.653**	0.638**	0.626**	0.590**	0.681**
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา (X ₃)	0.697**	0.642**	0.671**	0.642**	0.720**
ด้านการทำงานเป็นทีม (X ₄)	0.686**	0.670**	0.659**	0.641**	0.721**
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา (X ₅)	0.688**	0.689**	0.696**	0.671**	0.745**
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา (X _{รวม})	0.756**	0.730**	0.725**	0.699**	0.790**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 อยู่ในระดับความสัมพันธ์กันระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.790^{**}$) เมื่อพิจารณารายคู่พบคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ (X₁) กับด้านการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Y₁) อยู่ในระดับความสัมพันธ์กันระดับสูง ($r = 0.705^{**}$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่น (X₂) กับด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Y₄) อยู่ในระดับความสัมพันธ์กัน ระดับปานกลาง ($r = 0.590^{**}$)

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออกมาเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลในองค์กร สามารถจูงใจและนำบุคคลในองค์กรได้อย่างมีวิสัยทัศน์ มีจินตนาการ และมีความยืดหยุ่น เพื่อให้บุคคลในองค์กรมีความเชื่อมั่น สามารถสร้างสรรค์ความคิดแปลกใหม่ นำไปสู่ปฏิบัติงานได้ตรงตามเป้าหมายขององค์กรได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ บงกช วิจบ (2560) ที่กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์คือความสามารถในการโน้มน้าวใจ ของผู้นำในองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ มีจินตนาการ และมีความยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองบุคคลในองค์กร ทั้งความคิด ความสนใจ ความต้องการของบุคคลเพื่อให้มีทิศทางเดียวกัน ด้วยลีลาวาทศิลป์ ประกอบการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การทำงานที่เป็นทีม การเจรจาต่อรอง การบริหารเวลา การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การสื่อสาร โดยใช้กระบวนการที่แตกต่างนำไปสู่การสร้างสรรค์งาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานะมาศ หาดยาว (2564) เรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกิตติ์ บุญแก่ (2565) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้กระบวนการทางความคิดในการแก้ไขปัญหา รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยครูผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่เพื่อสร้างทักษะที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ จิราภรณ์ ยกอินทร์ (2560) ที่กล่าวไว้ว่า สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกคือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนเป็นผู้ทำความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สรุปรวบยอดความคิดสู่การอภิปรายร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้ สามารถนำเสนอข้อมูลได้ดีกว่า การสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ผู้สอนออกแบบการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบแลกเปลี่ยนความคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกิตติ์ บุญแก่

(2565) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 พบว่า ระดับสมรรถนะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้บริหารแสดงออกมาเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล สามารถเป็นผู้นำในการจูงใจบุคคลในองค์กรได้ตรงตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ มีจินตนาการ และมีความยืดหยุ่น เพื่อให้บุคคลในองค์กรมีความเชื่อมั่นสร้างสรรค์ได้ตรงตามเป้าหมายขององค์กรสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัญญิตต์ บัญเ่ง (2565) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสมรรถนะครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สูงจะสามารถสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความยืดหยุ่น แก้ปัญหาได้ เพื่อเป็นแสงสว่างชี้ทางให้ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ทั้งนี้ในกระบวนการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรยึดหลักการคัดเลือกผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ดีเพื่อเป็นรากฐานที่ในระบบการศึกษาต่อไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู การที่ผู้บริหารมีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่สูง จะส่งผลให้ครูมีความกระตือรือร้นในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นำไปสู่ผลที่บังเกิดแก่ตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์กับด้านการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ควรจัดโครงการ ส่งเสริม พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยเน้นที่การมีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อองค์กรส่งผลให้ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง รวมถึงในกระบวนการคัดเลือก สรรหา บุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการคัดเลือกผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ดี กว้างขวาง เพื่อประโยชน์ต่อสถานศึกษาในระยะยาว

1.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์กับด้านการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ควรตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างวิสัยทัศน์ที่ดีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นรากฐานที่ดีต่อยอดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถออกแบบการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ ยกอินทร์. (2560). การจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ฉัตรชัย หวังมีจิมมี และองอาจ นัยพัฒน์. (2560). สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 : ปรับการ
เรียน เปลี่ยนสมรรถนะ. วารสารสถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 12 (2), 47-63.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐานะมาศ หาดยาว. (2564). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง
สร้างสรรค์ของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐกิตติ์ บุญเก่ง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- บงกช วิจบ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
ปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. ใน วิทยานิพนธ์ ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ และนักรบ หมี่แสน. (2561). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพโรบูรณ์ จาริต. (2553). สมรรถนะของข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร เขตยานนาวา.
ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สกริพร เขาวนชัย. (2561). เอกสารประกอบการสอน การวิจัยทางการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยนเรศวร
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. (2566). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570). กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2567). แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2567
ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ 21. ใน การ
ประชุมวิชาการระหว่างประเทศ, การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ 21. สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา, กรุงเทพมหานคร.